

ગુજરાતનો મહાસંગ્રામ 2012

મત દેજો માર્દબાપ...
... ચૂંટણી આવી
 - ભરત કવિ 'ભિર્મલ'

ચૂંટણી આવી
 મત દેજો માબાપ
 પાંચ વરસે

 અટાણે સેવા
 છતી ચૂંટણી પછી
 અલોપ થાશું

 નાતભાઈ છું
 તમારો, રખે દેતા
 મત બીજાને

 મૂક સેવક
 છું તમારો, જિતાડો
 ચૂંટણીજગ

 દૂષણ મારાં
 શિત ના ઘરો ચારો
 ચૂંટણી લગી

 માન-મોભો શું
 કરવો મારે ? ચાહું
 સેવા તમારી

 શિક્ષિકેટમાં
 ઈડિકેટમાં, પછી
 કેબિનેટમાં

 પ્રેમ વહાલી
 મત થકી તારખો
 નોકા માસી, ઢોં ?

 છલકાય છે
 લાગણી વિવેક કાં ?
 આવી ચૂંટણી !

 ગામું ન માગું
 દેજો બાપલા સહુ
 મત મોંઘેરો

મુખ્યપ્રધાન નરેન્દ્ર મોદી આજે આઠ જાહેરસભાઓ સંબોધશે

કચ્છમાં શાસ્ત્રી મેદાનમાં સભા સાથે શરૂઆત : દહેગામમાં છેલ્લી સભા : મોદીની બીજા તબક્કા માટે પણ તૈયારીઓ

અમદાવાદ, તા. ૧૨ ગુજરાતમાં ૧૭ ડિસેમ્બરના રોજ યોજાનારી ગુજરાત વિધાનસભાની ચૂંટણીના ઉમેદવારોના પ્રચારાર્થે ગુજરાતના મુખ્યમંત્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદી ૧૩ ડિસેમ્બરના રોજ ૮ જાહેરસભાઓને સંબોધન કરશે. મોદી નિયમિતરીતે શ્રેણીબદ્ધ જાહેરસભાઓ સંબોધીને ભાજપને જીત અપાવવા આક્રમક બનેલા છે. આ વખતે મોદી સામે પણ પડકારની સ્થિતિ છે કારણ કે સિમ્લાકાંડના કારણે ઘણી બેઠકોનું ચિત્ર બદલાઈ ગયું છે. જે પરિણામ પર પણ અસર કરી શકે છે. આ જ કારણસર ભાજપ અને કોંગ્રેસે તમામ તાકાત લગાવી દીધી છે. મુખ્યમંત્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદી સવારે ૮.૦૦ કલાકે શાસ્ત્રી મેદાન, આર.ડી. સ્કુલ સામે, મુંદ્રા, કચ્છમાં પ્રથમ જાહેરસભા સંબોધી પોતાનો બીજાબાજુ કોંગ્રેસના વરિષ્ઠ નેતાઓ પણ ગુજરાતમાં એન્ટ્રી કરી ચુક્યા છે.

૮.૦૦ કલાકે નરેન્દ્ર મોદી, દહેગામ ખાતે અંતિમ સભાને સંબોધન કરશે. ૧૩ ડિસેમ્બરના મુખ્યમંત્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીના પ્રચાર કાર્યક્રમની વિગતોમાં ભાજપના મીડિયા ઈન્ચાર્જ ડો. જગદીશ ભાવસારે જણાવ્યું છે કે મુખ્યમંત્રી મુંદ્રા ખાતે જાહેરસભાને સંબોધી સવારે ૧૦.૦૦ કલાકે, રૂડીમાતા મંદિર, વીરાણી રોડ, નખત્રાણા, ૧૨.૦૦ કલાકે નવા બસસ્ટેન્ડ નજીક, દિયોદર ત્રણ રસ્તા ભાભર ખાતે, ૧.૦૦ કલાકે રામી પેટ્રોલ પંપ, હલાલા સરોવર, નેશનલ હાઈવે, સિદ્ધપુર ખાતે જાહેરસભાને સંબોધન કરશે.

મુખ્યમંત્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદી બપોરે ૨.૦૦ કલાકે બલોલ, તા. બેચરાજ ખાતે, ડ. ૪૫ કલાકે સાવલી પેટ્રોલ પંપ સામે, રાત્રે ૬.૦૦ કલાકે અંબાલાલ પાર્ક, ગરબા મેદાન, કરેલી બાગ, વડોદરા ખાતે અને અંતિમ જાહેરસભા નરેન્દ્ર ચોકડી દહેગામ ખાતે સંબોધી ગાંધીનગર પરત આવશે.

હવે તો ચૂંટણી પ્રચારમાં પણ પ્રોફેશનાલિઝમ જોવા મળે છે

આ વખતની ચૂંટણીમાં ઊડીને આંખે વળગે એવી કોઈ બાબત હોય તો એ છે પ્રોફેશનાલિઝમ. ચૂંટણી પ્રચારમાં એનો ભરપૂર ઉપયોગ થઈ રહ્યો છે. વાત પ્રિન્ટ મિડિયા અથવા ઈલેક્ટ્રોનિક્સ મિડિયા માટે બહેનભર તૈયાર કરવાની હોય, પક્ષના પ્રચાર માટે ચૂંટણી ગીતો તૈયાર કરવાની હોય કે પછી ચૂંટણીની સભાઓ સુધી મતદારોને આકર્ષવાના હોય - પ્રોફેશનાલિઝમ બધે જ દેખાય છે.

મતદારોને સરળતાથી આકર્ષી શકાય એ માટે ફિલ્મ-ટીવીના કલાકારોને બોલાવવાનો ચાલ જુનો છે, એનાથી મતદારોના ચોક્કસ વર્ગને આકર્ષી શકાય છે એ વાત પણ સારી. ખાસ કરીને યુવા વર્ગ અને મહિલા વર્ગ આ સ્ટાર્ટેઈ આકર્ષક છે અને એમના સુધી વાત સરળતાથી પહોંચાડી શકાય છે. બાબલ જેવી વાત એ છે કે આવા સ્ટાર્ટેઈ પ્રચાર માટે લાખો રૂપિયાના પેકેજ આપવામાં આવે છે. ફાઈવરસ્ટાર ફેસિલીટી અને વાહન જેવી અન્ય સુવિધાઓ તો ખરી જ ! આવા સ્ટાર્ટેઈ ભાષણ તૈયાર કરવા માટે પણ પ્રોફેશનલ માણસોને રોકવામાં આવે છે. આવા વ્યાવસાયી માણસો નેતાઓના ભાષણો પણ તૈયાર કરી આપે છે, જેનાથી દરેક નેતા સારા વક્તા પણ દેખાય છે - હકીકતે એવું હોતું નથી.

સામાન્ય રીતે ચૂંટણીના વાતાવરણમાં, પ્રચારમાં ને સભાઓનાં સ્થળે જાણીતા ફિલ્મી ગીતો વગાડવાનો ચાલ હતો, જે આ વખતની ચૂંટણીમાં ઓછો દેખાય છે. જાણીતા પક્ષોએ હવે તો પોતાના ખાસ ગીતો તૈયાર કરાવ્યાં છે. એ જ ગીતો પ્રચારમાં ને સભાઓનાં સ્થળોએ વાગે છે.

અગાઉ એવું હતું કે સત્તાધારી પક્ષો અને સક્ષમ ઉમેદવારો અમુક-તમુક જ્ઞાતિ કે સમાજના મંડળો અથવા વ્યથોને ચૂંટણી પ્રચાર અર્થે મળવા જતા અને એમને પોતાની તરફ વાળવાનો પ્રયાસ કરતા. હવે વાત બદલી છે. હવે તો આવા જ્ઞાતિ કે સમાજના વડીલો પોતે જ એટલા જાગૃત થઈ ગયા છે કે ચૂંટણી અગાઉ એમણે પોતાની રહનીતિ તૈયાર કરી જ રાખી છે. ઉમેદવારની સાથે તેઓ સામે ચાલીને બેઠકો ગોઠવે છે અને પોતાની શરતો નક્કી કરે છે. મતદારો જાગૃત થયા કે નહીં એની ખબર નહીં, પણ અગાઉઓ તો જાગૃત હતા જ અને એવા જ આજે પણ દેખાયે પછ છે !

એને હા, સૌથી અગત્યની વાત એ છે ચૂંટણીપ્રચાર માટેની બહેનસભાઓ અગાઉનાં વર્ષોમાં ભરાતી ત્યાં જનતા જનાર્દનને બેસવા માટે ખુરશીઓ આપવામાં નહોતી આવતી. આગળના ભાગે ગાદીઓ, પછી પાથરણાં અને પછી પાછળના ભાગે તો જમીન પર જ પ્રેક્ષકોને બેઠકો મેળવવી પડતી હતી. એ ચાલ હવે બદલાયો છે, હવે તો લગભગ દરેક સભામાં પ્રેક્ષકો માટે ખુરશીઓ જોવા મળે છે. આમ કરવા પાછળનો આશય એ કે ખુરશીને કારણે જગ્યા રોકાતાં સંખ્યા વધુ હવા છે, સભાનો વ્યાપ મોટો દેખાય છે અને પક્ષ કે ઉમેદવારને પોતાના મોટા કદનો સંતોષ મળે છે. અલબત્ત, આનાથી પ્રેક્ષકોને બેસવાની (લાંબો સમય બેસવાની!) સગવડતા થઈ ગઈ છે અને એમને સભામાં સાતં સ્થાન મળવાની લાગણી પણ થાય છે ! જેવ બોલો ચૂંટણી મેચાની !

કયા મહારથીઓ મેદાનમાં : કેશુભાઈ પટેલના ભાવિનો પણ ફેંસલો થશે

ગુજરાત વિધાનસભાની ચૂંટણીના પ્રથમ તબક્કામાટે આવતીકાલે મતદાન યોજાનાર છે. આના માટેની તમામ તૈયારીઓ કરી લેવામાં આવી છે. પ્રથમ તબક્કા માટે ૮૪૬ ઉમેદવારોના ભાવિનો ૧.૮૧ કરોડ મતદારો ફેંસલો કરનાર છે. મુખ્યમંત્રી નરેન્દ્ર મોદી, કેશુભાઈ પટેલ વચ્ચે મુખ્યસ્પર્ધા આ વખતની ચૂંટણીમાં છે. પ્રથમ તબક્કાની ચૂંટણીમાં કેટલાક મહારથીઓના ભાવિનો પણ ફેંસલો થનાર છે જેમાં ભૂતપૂર્વ મુખ્યમંત્રી અને ભાજપ સાથે છેડો ફાડી નવી રાજકીય પાર્ટી બનાવનાર કેશુભાઈ પટેલનો સમાવેશ થાય છે. તેઓ વિસાવદરમાંથી ચૂંટણી મેદાનમાં છે. અન્ય મહારથીઓ કોણ કોણ છે તે નીચે મુજબ છે.

મહારથી	કયાથી મેદાનમાં
કેશુભાઈ પટેલ	વિસાવદર
શક્તિસિંહ ગોહિલ	ભાવનગર ગ્રામ્ય
કુવરજી બાવળિયા	બોટાદ
વિહલભાઈ રાધડિયા	ધોરાજી

સોમાભાઈ પટેલ	લિમડી
વજુભાઈ વાળા	રાજકોટ-પશ્ચિમ
પુરુષોત્તમ સોલંકી	ભાવનગર ગ્રામ્ય
દિલીપ સાંધાણી	અમરેલી
કિરીસિંહ રાણા	લિમડી
વસુબેન ત્રિવેદી	જામનગર-દક્ષિણ
મોહન કુંડારિયા	ટંકારા
કનુભાઈ ભાલાળા	વિસાવદર
અર્જુન મોહવાડિયા	પોરબંદર
આરસી ફળદુ	જામનગર ગ્રામ્ય
હરિભાઈ પટેલ	ધોરાજી
ગણપત વસાવા	માંગરોળ
રણજીત ગિરિવાલા	સુરત-પૂર્વ
નરોત્તમ પટેલ	ઉંધના

ઉત્તર ગુજરાતમાં વજન કોનું ? : મોદી કે બાપુનું ?

આ ઉપરાંત અહીં ઠાકોર, પટેલ, ચૌધરી અને રબારી જેવી જ્ઞાતિઓની અસ્મિતાની કસોટી થશે

ઉત્તર ગુજરાતમાં મહેસાણા જિલ્લો એટલે મોટો ભા. એની તાસીર જ જુદી. બનાસકાંઠો બાજુએ રહી જાય, એક તરફ કચ્છને અડકે, બીજી તરફ રાજસ્થાનમાં ઓગળી જતો લાગે. જાણે સાવ છેવાડાનો મહોલ્લો. સાબરકાંઠા નાના રજવાડાં અને તાલુકદારોની જોડુકામી હેઠળ જીવતી ભલી ભોળી શ્રમિક પ્રજાનો પ્રદેશ. સૌને સ્વીકારે. એથીસ્તો એને મજાકમાં બધા ત્રિવેદી, ગંગારામ રાવળ અને 'સોબરકાંઠા' કહેતા રહ્યા છે. મહેસાણામાં ગાયકવાડી શાસન હતું. ફરજિયાત શિક્ષણ, ગામેગામ પુસ્તકાલય. યથા રાજા તથા પ્રજા. સયાજીરાવ ગાયકવાડના સુશાસન હેઠળ મહેસાણા જિલ્લાની પ્રજાએ 'વિદરલી' રામ રાજ્ય જોયું હોઈ અહીંની પ્રજાને આઝાદી પૂર્વે જ આઝાદી મળી ગઈ હતી. મહેસાણા જિલ્લાના આગેવાનોમાં ધરતીના સંસ્કાર જોવા મળે. ક્યારેક પાટણ અને ગાંધીનગર જિલ્લાના ઘણા બધા વિસ્તારો મહેસાણા જિલ્લાના જ વિસ્તારો હતા. આમ ગુજરાતની સૌથી જૂની રાજધાની વડનગરથી લઈ સોલંકી અને ચાવડા રાજવંશનું પાટણ અને વર્તમાન ગુજરાતની રાજધાની ગાંધીનગર ત્રણેય મૂળ મહેસાણા જિલ્લાનાં નગર ગણાય.

આઝાદીની અહાલેક જગ્યાનારા મહાત્મા ગાંધીને યરખો (રેડિયો) વિજાપુરનાં એક માડી પાસેથી મળ્યો હતો. પછી તો એ આઝાદીની ચળવળનું પ્રતીક જ બની ગયો. આઝાદી પછીના તરતના સમયમાં મહેસાણા જિલ્લાને સાંકળચંદ પટેલ, પુરુષોત્તમ પટેલ (દાસકાકા)

ગાંધીવિચારને નખશીપ વરેલા ખેડૂત અગ્રણીઓ હતા. એમની સાથે ભદ્રવર્ગના વિજયકુમાર ત્રિવેદી, ગંગારામ રાવળ અને રિખવદાસ શાહ જેવા લોકનિષ્ઠ આગેવાનો પણ રાજકારણમાં હતા. સર્વોદય પ્રવૃત્તિના પ્રણેતા ડૉ. દ્વારકાદાસ જોશીનો જન સાધારણ પર ભારે પ્રભાવ હતો. તે વખતે ચૂંટણી લડવા માટે સામે પક્ષે કોઈ હતું જ નહીં. એમ કહો તો ચાલે. 'બે બળદની જોડી, જેને કોઈ શકે ના તોડી' વાળું સૂત્ર ચાલતું હતું. બે બળદની જોડીએ કોંગ્રેસનું મૂળ ચૂંટણી નિશાન હતું. ૧૯૫૭માં મહાગુજરાત જનતા પરિષદની ચળવળ હેઠળ કૂકડાનું નિશાન લઈને ઈંદુલાલ યાજ્ઞિક કોંગ્રેસની

ગુજરાતમાં પુરુષોત્તમ પટેલ (દાસકાકા) અને આર.કે. અમીન મોટા નેતા તરીકે ઊપસી આવ્યા હતા. વડનગરના સર્વોદય વિચારસરણીને વરેલા ડૉ. વસંત પરીખ સ્વતંત્ર પક્ષના ઉમેદવાર મણાજી ઠાકોરને હરાવીને વિધાનસભામાં પ્રવેશ્યા હતા. મહેસાણા જિલ્લાની પ્રજા આવનારાં વર્ષો સુધી જે સંનિષ્ઠ લોકનેતાઓના નામે ગૌરવ લઈ સકે એવાં થોડાંક નામોમાં ડૉ. વસંત પરીખનો ઉલ્લેખ કરવો જ પડે. જિલ્લામાં પહેલ પ્રથમ જનસંબંધનો દીવો પ્રગટાવનાર ભવનાનદાસ મામા યાજ્ઞસમા માનવિસ્તારમાંથી ચૂંટાયા હતા. તે સમયે જિલ્લામાં કોંગ્રેસના આગેવાનોની બોલબાલા હતી.

ચૂંટણી ચક્રવ્યૂહ - યુસુત્તુ દેસાઈ

માનસિંહ પૃથ્વીરાજ પટેલ, ગંગારામ રાવળ અને વિજયકુમાર ત્રિવેદી કોંગ્રેસી નેતાઓની ત્રિપુટી તરીકે ઊપસી આવ્યા હતા. તો કડવા પાટીદારોનું નેતૃત્વ કરીના દાસકાકા અને વિસનગરના સાંકળચંદ પટેલ સંભાળતા હતા. મહેસાણામાં તે સમયે છેક છેવાડા ખેરાલુ મતવિસ્તારમાં શંકરજી ઓખાજી ઠાકોરનું નાનકડું રજવાડું અસ્તિત્વમાં આવી ગયું હતું. ઠાકોર સમાજમાં નેતૃત્વનો પાયો નાખનાર શંકરજી ઠાકોર સાચા લોકનેતા હતા. એમને કોંગ્રેસે અવગણ્યા ત્યારે તેઓ અપભ્રમ ઉમેદવારી કરીને પણ એમના જ્ઞાતિબળના જોરે ચૂંટાઈ આવ્યા હતા. છેલ્લી વયે ચીમનભાઈ પટેલ એમની શક્તિની કદર કરીને એમને જનતા દળની

ઉચ્ચ આપી હતી. ચીમનભાઈના વિચારસુ સાથી તરીકે તેઓને એમના મંત્રીમંડળમાં કૃષિ મંત્રીની જવાબદારી સોંપાઈ હતી. ચીમનભાઈ પોતે ઊંઝામાંથી ચૂંટાતા હતા. માધવસિંહ સોલંકીની 'ખામ' રાજનીતિ વિરુદ્ધ મહેસાણાની પાટીદાર પ્રજાએ ભારતીય જનતા પાર્ટીને અપનાવી ત્યારથી જિલ્લો ભાજપનો ગઢ ગણાતો રહ્યો છે. આટલી પ્રસ્તાવના પછી મહેસાણા જિલ્લાની પ્રવર્તમાન તાસીર સમજવામાં સરળતા રહેશે. મહેસાણા જિલ્લાને 'રાજકારણની પ્રયોગશાળા' કહેવામાં આવે છે, તે અમરું નહીં જ.

આખા દેશમાં લોકસભાની ચૂંટણીમાં ભાજપને ફક્ત બે જ બેઠકો મળેલી ત્યારે તે પૈકીની એક મહેસાણાએ આપી હતી. ઈંદિરા મોજું પણ મહેસાણાને ઝુકાવી શક્યું નહોતું! અટલ બિહારી વાજપેયી પોતે માધવરાવ સિંધિયા સામે હારી ગયા હતા ત્યારે મહેસાણાની બેઠક પર ડૉ. એ કે પટેલ એમનો ભગવો ફરકાવી અજાન રહ્યા હતા. આ વખતની ચૂંટણી મહેસાણા-સંદર્ભ ધરાવતા બે મહારથીઓ વચ્ચેનો જંગ છે. શંકરસિંહ વાલેલા મૂળે મહેસાણા ગોત્રના રાજપૂત. અત્યારે એ ભલે કપડવંજમાંથી ચૂંટણી લડી રહ્યા હોય પણ જિલ્લાની બેઠકો પર કોંગ્રેસના ઉમેદવારોને એમના નામ અને કામની હૂંફ અકબંધ છે. નરેન્દ્ર મોદીએ છેલ્લા દોઢ દાયકા દરમિયાન ઉપસેલું ખમીરવંતું નેતૃત્વ

પટેલને ફાળવાઈ છે. નીતિન પટેલની પ્રજાને એ પોતીકા લાગે એ સ્વાભાવિક છે. પરંતુ શંકરસિંહ વાલેલા કે નરેન્દ્ર મોદી કરતાં મહેસાણા જિલ્લામાં વધુ શક્તિશાળી કેંદર છે 'સાતિ'. પાટીદારોની વચતિ પણ છે અને એ મુજબ એમનો દબદબો પણ છે. સાંકળચંદ પટેલ જેવા અડંગ ગાંધીવાદીથી લઈ આજના સગવડિયા આગેવાનો સુધી 'પી ફોર પી'વાળી કોમ્યુલા કારગત નીવડી છે. કડવા પાટીદારોએ ઊંઝામાં ઉભિયા માતા સંસ્થાના મારકટ એમની શક્તિનું પ્રદર્શન કરીને નેતાઓને પોતાની તાકાતનો પરચો બતાવી દીધેલો હોઈ નરેન્દ્ર મોદી પણ એમને છેછેડવાની હિંમત નથી કરી શક્યા. ઊંઝામાં આખાબોલા નારાયણ લલ્લુને ધરાર રિપીટ કરવા પડ્યા છે. મહેસાણાની 'પટેલ બેઠક' પર ચૂંટાયેલા પૂર્વમંત્રી

પટેલને ફાળવાઈ છે. નીતિન પટેલની મૂળ બેઠક કરી નવા સીમાંકન મુજબ અનુસૂચિત જાતિના ઉમેદવારો માટે અનામત બની જતાં એમને બેઠક બદલવી પડી છે. અલબત્ત, આ બેઠક પર કોંગ્રેસે વરિષ્ઠ સહકારી આગેવાન નટવર પીતાંબરને ઉતારીને ભાજપને ભયભીત કરી મૂક્યો છે. પસંદગી બે પટેલો વચ્ચે જ કરવાની હોય તો નીતિન પટેલ આ બેઠક માટે 'બહારના' ગણાય. વળી પટેલોની વિરુદ્ધ રહેવા ટેવાયેલા ઠાકોરો, ચૌધરીઓ અને રબારીઓનો ટેકો પણ કોંગ્રેસના વયોવૃદ્ધ નેતાને મળવાની સંભાવના હોઈ આ બેઠક ઘણી રસાકસીવાળી બની રહેશે. ભાજપ આ બેઠક જીતશે તો એ મોદીની જીત લેખાશે અને હારશે તો એ ગુનો નીતિન પટેલના ખાતે મંડાશે. ઠાકોર મોદી ભોંયણ ખાતે ઠાકોર એમની રાજકીય વગના બળ પર ક્વોલની બેઠક માટે ટિકિટ તો મેળવી લીધી પણ તાલુકા કોંગ્રેસના પ્રમુખ ગમાજી ઠાકોરે એમની સામે બળવો પોકારતાં એ મુશ્કેલીમાં મુકાઈ ગયા છે. ભરતસિંહ સોલંકી, જગદીશ ઠાકોર વગેરે મોટા ગજાના કોંગ્રેસી નેતાઓ ઉપરાંત મોટી ભોંયણ ખાતે ઠાકોર સમાજના લોકપ્રિય સંત દોલતરામ પણ બળદેવજી ઠાકોરનું ગાડું પાટે ચડાવવા મથી રહ્યા છે, પરંતુ ક્વોલ શહેર અને તાલુકામાં વપોથી ધુણી ધખાવીને બેઠેલા ડૉ. અતુલ પટેલનો ઘોડો અત્યારે વીનમાં લાય છે. ૨૦૦૭ની ચૂંટણીમાં મોદીના મોજા સામે સુરેશ પટેલ ક્વોલની બેઠક પરથી કોંગ્રેસની ટિકિટ પર ચૂંટાયા હતા, તેમને બળદેવજી ઠાકોરની હઠને કારણે બેઠક બદલવી પડી છે, એનો પણ પાટીદાર સમાજમાં રોષ વરતાતો હોય એમ લાગે છે. (કમસા:)

